

kaupunginvaltuusto 1916 vuoden menosäännön vahvistaessaan yhteensä 19,500 markkaa.

Vastamainitussa tilaisuudessa myönsi¹⁾ kaupunginvaltuusto kahden uimahuoneen teettämiseksi Busholmaan yhteensä 10,000 markkaa.

Niinikään 1916 vuoden menosäännön vahvistaessaan myönsi¹⁾ kaupunginvaltuusto seurahuoneen korjauksiin 3,000 markan määrärahan.

Ouluntien talon n:ojen 3 ja 5 korjauksiin myönsi¹⁾ kaupunginvaltuusto 1916 vuoden menosäännön vahvistaessaan 6,100 markkaa.

Vastamainitussa tilaisuudessa myönsi¹⁾ kaupunginvaltuusto Eläintarhassa olevain kaupunginpuutarhan rakennusten korjauksiin 4,000 markkaa.

Rahatoimikamarin esityksestä päätti²⁾ kaupunginvaltuusto Hakasalmen puiston n. s. portinvartijatuvan kuntoonpanettamiseksi käyttövaroistaan osottaa 650 markkaa sekä mainitun rakennuksen sittemmin, kunnes muuta määrättäisiin, annettavaksi kaupungin museolautakunnan käytettäväksi.

Rahatoimikamarin kirjelmässä helmikuun 4 päivältä tehdystä esityksestä päätti³⁾ kaupunginvaltuusto Alppilan ravintolaan laitettavaksi kaksi septictank-järjestelmän mukaista vesiklosettia ja tätä työtä varten, jonka sai heti alottaa, kaupunginkassasta edeltäpäin maksettavaksi 6,090 markkaa, joka rahamäärä kaupungin yleisten töiden hallituksen oli merkittävä vuodeksi 1916 laadittavaan erikoisbudjettiin.

Vahvistaessaan 1916 vuoden menosäännön myönsi¹⁾ kaupunginvaltuusto eräiden Oulunkylän rakennusten korjauksiin 1,770 markkaa.

5. Muut kaupungin kiinteää omaisuutta koskevat asiat.

Kaupungin kiinteän omaisuuden katselmusmiehiksi valitsi⁴⁾ kaupunginvaltuusto agronomi A. S. Lindholmin ja rakennusmestari A. N. Nybergin sekä heidän varamiehikseen arkkitehti M. Schjerfbeckin ja rakennusmestari W. Ekmanin.

Hermannin työväenyhdistyksen II kaupunginvaltuustolle tekemän, Vallilan korttelin n:o 545 tonttien n:ojen 14 ja 16 tonttikartan muuttamista koskevan anomuksen johdosta sekä rahatoimikamarin annettua lausunnon asiasta päätti⁵⁾ kaupunginvaltuusto, että mainittujen tonttien sisäiset rakennusrajat oli muutettava kaupunginasemakaava-arkkitehdin laatiman ehdotuksen mukaisesti.

Määräraha uimahuoneen teettämiseksi Busholmaan.

Määräraha seurahuoneen korjauksiin.

Määräraha Ouluntien talon n:ojen 3 ja 5 korjauksiin.

Määräraha kaupunginpuutarhan rakennusten korjauksiin.

Määräraha Hakasalmen puiston n. s. portinvartijatuvan kuntoonpanettamiseksi.

Vesiklosettien laittaminen Alppilan ravintolaan.

Määräraha eräiden Oulunkylän rakennusten korjauksiin.

Kaupungin kiinteän omaisuuden katselmusmiehet.

Muutetut sisäiset rakennusrajat.

¹⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 29 p. 18 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 2 p. 12 §. —

³⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 2 p. 11 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. tammik. 7 p. 5 §. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. huhtik. 13 p. 14 §.

Kysymys aatekilpailun toimeenpanemisesta laivaveistämöalueen järjestämiseksi.

Sittenkuin kaupunginvaltuusto oli kokouksessaan maaliskuun 21 päivänä 1911 päättänyt¹⁾ antaa kaupungin yleisten töiden hallituksen toimeksi laatia ja valtuustolle lähettää ehdotuksen n. s. laivaveistämöalueen vastaiseksi jaoitukseksi ja tasoitukseksi, ilmoitti rahatoimikamari kirjelmässä²⁾ syyskuun 16 päivältä 1915, että kaupunginasemakaava-arkkitehti oli kamarin toimenannosta laatinut ja kamariin antanut semmoisen ehdotuksen. Tätä kamarin kirjelmän oheista alueen jaoitussuunnitelmaa ei kaupungin yleisten töiden hallitus kuitenkaan ollut katsonut voivansa puoltaa, ennenkuin oli täysi selvyys saatu sen julkisen laitoksen laadusta, joka hallituksen mielestä olisi veistämöalueelle sijoitettava, sekä tämän laitoksen tarvitsemasta tilasta. Kamarissa oli tätä asiaa käsiteltäessä esitetty se käsitys, että tämän hyvin sijaitsevan ja kaupunkikuvan vastaiselle kehitykselle tärkeän alueen käyttämiseksi ja järjestämiseksi olisi hankittava useampia suunnitelmia ja asiaa siten valaistava useammalta näkökannalta. Semmoinen asian lisävalmistelu olisi aikaansaattava toimeenpanemalla julkinen aatekilpailu, joten asia tulisi monipuolisemmin valaistuksi. Rahatoimikamari oli kuitenkin halunnut huomauttaa, ettei se ollut tällä ehdotuksellaan millään tavoin tahtonut vähäksyä kaupunginasemakaava-arkkitehdin tekemän ehdotuksen suuria ansioita, eikä sillä myöskään ollut sanonut, että asiaa lopullisesti käsiteltäessä hänen laatimaansa ohjelmaa ei kävisi paneminen alueen lopullisen järjestämisen pohjaksi.

Rahatoimikamarissa laadituu, kamarin kirjelmän oheisen aatekilpailuohjelman mukaan ei kilpailua rajoitettaisi yksinomaan arkkitehteihin tai insinööreihin, vaan laajennettaisiin siten, että asian onnistuttua ratkaisua harrastavia henkilöjä kutsuttaisiin ottamaan siihen osaa. Tehtävä käsittäisi aatekilpailun, minkätähden ohjelmaan ei ollut pantu ehtoja ja määräyksiä, jotka lähemmin osottaisivat, miten ja mihin tarkoituksiin puheena olevaa aluetta olisi käytettävä, tai jotka tavalla tai toisella sitoisivat kilpailevia. Palkintoja oli kamari ehdottanut annettavaksi neljä, kunkin 1,600, 1,400, 1,200 ja 1,000 markan suuruisen. Näiden summain välinen ero oli verraten vähäinen, mikä lähinnä johtui siitä, että, niinkuin kokemus osotti, palkittujen luonnosten usein oli arvostellessa katsottu olevan yhdenarvoisia. Mutta kun oli mahdollista, että saatiin erittäin ansiokkaitakin suunnitelmia, oli kamari ehdottanut, että lisäksi 3,000 markkaa annettaisiin palkintolautakunnan käytettäväksi ansiokkaiden suunnitelmien ostoon tai mahdollisesti palkintomäärän korottamiseksi, siinä tapauksessa että eteviä, erikoisesti käyttökelpoisia suunnitelmia saataisiin. Sitä paitsi olisi palkintolautakunnan jäsenten ja sihteerin palkkioiksi sekä sen juokseviin menoihin myönnettävä 1,500 markan määräraha. Palkintokilpailusta joh-

¹⁾ Ks. 1911 vuod. kert. siv. 23 ja 24. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 49.

tuvat menot nousisivat siis enintään 9,700 markkaan. Ohjelmaehdotuksen oli kamari saattanut Helsingin arkkitehtiklubin tiedoksi, joka antamassaan vastauskirjelmässä oli ilmoittanut yhtyneensä ohjelmaan, lukuun ottamatta kilpailuaikaa, joka klubin mielestä olisi määrättävä neljäksi kuukaudeksi, jota vastoin kamarin mielestä oli ollut sopivampaa asettaa kilpailu päättyväksi määräaikana, siihen katsomatta saisivatko kilpailevat siten käytettäväkseen jonkin viikon lyhemmän tai pitemmän kilpailuajan.

Edellä esiintuomillaan perusteilla rahatoimikamari esitti kaupunginvaltuuston päätettäväksi:

että rahatoimikamari saa toimekseen julistaa aatekilpailun laiva-
veistämäalueen järjestämisestä edellä mainitun ohjelman mukaan;

että tätä tarkoitusta varten osotetaan 9,700 markkaa ensintulevan
vuoden menosäännössä;

että palkintolautakuntaan valitaan kolme jäsentä; sekä

että rahatoimikamari saa tehtäväkseen pyytää Helsingin arkkitehtiklubia valitsemaan kaksi jäsentä mainittuun lautakuntaan.

Asiaa esiteltäessä päätti¹⁾ kaupunginvaltuusto sen nykyään jättää
sillensä, ja oli se uudestaan esitettävä sodan päätyttyä.

Vaivashoitohallituksen kirjelmässä marraskuun 25 päivältä 1914 tehdyn esityksen 5,625 markan suuruisen määrärahan myöntämisestä kaupungin työlaitosta ja kunnalliskotia ympäröivän aidan korottamiseksi ja lujittamiseksi kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin ehdotuksen mukaisesti epäsi²⁾.

Evätty esitys määrärahan osottamisesta työlaitosta ympäröivän aidan korottamiseen.

Kaupungin teknillisten laitosten hallituksen kirjelmässä maaliskuun 19 päivältä tehtyä esityksen mainittujen laitosten vakuuttamisesta sotavaaran varalta ja rahatoimikamarin annettua lausunnon asiasta päätti³⁾ kaupunginvaltuusto käskeä kamarin ei ainoastaan, siinä tapauksessa että keskinäisyyteen perustuva liittymä sotavaaravakuutuksia varten täällä saadaan hyväksyttävässä muodossa aikaan, ilmoittaa kaupungin kiinteistöt siinä vakuutettaviksi, jos kaupungin etu sitä vaatii, vaan myös tehdä alotteen semmoisen liittymän muodostamiseksi.

Osakkeiden merkitseminen teknillisten laitosten vakuuttamiseksi sota-vakuutusyhtiössä.

Kirjelmässä huhtikuun 22 päivältä rahatoimikamari ilmoitti, että eräät kaupungissa toimivat vakuutusyhtiöt ja luottolaitokset olivat yksityisestä alotteesta kaupunginviranomaisten edustajain kanssa tehneet sopimuksen »Aktiebolaget Mars osakeyhtiö» nimisen laitoksen perustamisesta, jonka tehtävänä olisi antaa keskinäisyyteen perustuvaa sotavakuutusta, sekä että niin ollen kamarin puolelta ei enää tarvittu alotetta, ja esitti kamari, että kaupunginvaltuusto valtuuttaisi kamarin mainitussa yhtiössä kaupungin puolesta merkitsemään osakkeita enin-

1) Valt. pöytäk. marrask. 2 p. 9 §. — 2) Valt. pöytäk. tammik. 19 p. 23 §. —

3) Valt. pöytäk. huhtik. 13 p. 9 §.

tään 25,000 markkaan. Valtuusto myöntyi¹⁾ esitykseen, ja tuli mainitun rahamäärän valtuuston sittenmin rahatoimikamarin esityksestä²⁾ tekemän päätöksen³⁾ mukaan jäädä tileihin yhtiön hajaantumiseen asti.

Rahatoimikamarin kirjelmässä toukokuun 12 päivältä tehdystä esityksestä päätti⁴⁾ kaupunginvaltuusto valtuuttaa kaupungin teknillisten laitosten hallituksen hoidossaan olevista varoista maksamaan yhteensä 50,187 markkaa vesijohto-, kaasu- ja sähkölaitoksen sotavaaravakuutusmaksuina edellä mainitulle yhtiölle, ja oli mainittu rahamäärä toistaiseksi merkittävä tileihin saamisena vakuutuksenantajalta.

Lisämäärärahoja vesijohtolaitosta varten.

Kaupungin teknillisten laitosten hallituksen esityksestä ja rahatoimikamarin ehdotuksen mukaisesti päätti⁵⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan myöntää vesijohtolaitokselle lisämäärärahoja yhteensä 15,240 markkaa.

Määräraha vesijohtolaitoksen laitteiden korjaukseen ja kuunnossapitoon.

Vesijohtolaitoksen laitteiden, työpajarakennusten, putkiverkon, palopostien y. m. korjaukseen ja kunnossapitoon myönsi⁶⁾ kaupunginvaltuusto 1916 vuoden menosäännön vahvistaessaan määrärahoja yhteensä 52,000 markkaa.

Määräraha varasadevesijohdon laskemiseen.

Rahatoimikamarin esityksestä myönsi⁷⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 10,700 markkaa varasadevesijohdon laskemiseksi Puistokatuun Raatimiehenkadulta Merisataman viemäriin suuhun asti.

Määrärahoja vesijohtojen laskemiseen.

Vahvistaessaan 1916 vuoden menosäännön osotti⁶⁾ kaupunginvaltuusto vesijohdon laskemiseksi Länsirannan alle Etelä Esplanadi- ja Pohjoismakasiinikadun välille 5,600 markkaa sekä muiden uusien johtojen laskemiseen hallituksen määräyksen mukaan 3,000 markkaa.

Esitysehdotus vesijohtolaitoksen täydentämisestä pohjavettä kuljettavalla juomavesijohdolla.

Kaupunginvaltuustolle annetussa esitysehdotuksessa ehdotti herra af Forselles esittämillään syillä, että valtuusto asiaa sopivasti valmisteltua ottaisi harkittavaksi, eikä olisi syytä täydentää kaupungin vesilaitosta pohjavettä kuljettavalla juomavesijohdolla.

Esitysehdotus lähetettiin⁸⁾ valmisteluvaliokuntaan, joka sai toimekseen ehdottaa, miten asia olisi valmisteltava.

Määrärahoja kaasulaitoksen rakennusten y. m. korjaukseen ja kunnossapitoon.

Kaasulaitoksen rakennusten, pääputkiverkon, uunien, koneiden, kaasukellojen y. m. korjaukseen ja kunnossapitoon myönsi⁶⁾ kaupunginvaltuusto 1916 vuoden menosäännön vahvistaessaan määrärahoja yhteensä 33,500 markkaa.

Määräraha kaasulaitoksen pääputkiverkon laajentamiseen y. m.

Vastamainitussa tilaisuudessa osotti⁶⁾ kaupunginvaltuusto 20,000 markkaa kaasulaitoksen pääputkiverkon laajentamiseen sekä lyhtyjen, patsaiden ja talojohdojen laittamiseen hallituksen määräyksen mukaan.

1) Valt. pöytäk. huhtik. 27 p. 4 §. — 2) Rtk. kirj. marrask. 11 p. n:o 829. — 3) Valt. pöytäk. 30 p. marrask. 8 §. — 4) Valt. pöytäk. toukok. 25 p. 11 §. — 5) Valt. pöytäk. marrask. 2 p. 23 §. — 6) Valt. pöytäk. jouluk. 29 p. 18 §. — 7) Valt. pöytäk. lokak. 5 p. 9 §. — 8) Valt. pöytäk. jouluk. 29 p. 19 §.

Kaupungin teknillisten laitosten hallituksen kirjelmässä toukuu-kuun 5 päivältä tehtyyn esitykseen sähkömuuntaja-aseman rakentamisesta kunnan teurastamoalueen kaakkoiskolkkaan kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin ehdotuksen mukaisesti myöntyi ¹⁾.

Sähkömuunta-
ja-aseman ra-
kentamiuen.

Rahatoimikamarin esityksestä päätti ²⁾ kaupunginvaltuusto käyttö-
varoistaan myöntää 3,500 markkaa jakelujohdon laskemiseksi Nimrod-
katuun ja 800 markkaa sähkövalaistuksen laittamiseksi mainitulle
kadulle.

Määrärahoja
jakelujohdon
laskemiseen
y. m.

Kirjelmässä kesäkuun 17 päivältä ilmoitti rahatoimikamari että, sittenkuin kaupunginvaltuusto oli kokouksessaan marraskuun 17 päi-
vänä 1914 päättänyt ³⁾ k. senaatilta anoa lupaa pakkolunastaa kauppa-
liike Segercrantz & C:ön ja neiti R. Lundgrenin kaupungin omista-
maan Mikonkadun tonttiin n:o 4 kiinnitetyt nautintaoikeudet, oli se-
naatti ensimmäin mainitun kuukauden 9 päivänä oikeuttanut kaupungin
pakkolunastustietä hankkimaan mainitut nautintaoikeudet omikseen.

Lupa nautinta-
oikeuksien pak-
kolunastami-
seen.

Rahatoimikamarin kirjelmän sisällys merkittiin tiedoksi saaduksi ⁴⁾.

Kaupunginvaltuustolle antamassaan esitysehdoituksessa ehdotti
herra Aschan esittämillään syillä, että valtuusto ottaisi uudelleen käsi-
teltäväksi kysymyksen Murtokadun nimestä.

Murtokadun
nimen muutta-
minen Kaisa-
niemenkaduksi.

Annettuaan ⁵⁾ valmisteluvaliokunnan tehtäväksi ehdottaa asian
valmistelemiseksi tarpeellisia toimenpiteitä päätti ⁶⁾ valtuusto asiaa
uudelleen esiteltäessä valmisteluvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti
puolestaan muuttaa Murtokadun nimen nimeksi Kaisaniemigatan —
Kaisaniemenkatu sekä k. senaatilta hankkia vahvistuksen tälle nimen-
muutokselle.

Sittemmin lähetti ⁷⁾ maistraatti kirjelmässä heinäkuun 9 päivältä
valtuustolle senaatin sivilitoimituskunnan kirjeen ilmoituksineen, että
senaatti oli edellisen kesäkuun 29 päivänä määrännyt, että Murto-
kadun nimi oli tästälähin oleva Кайсаниемская улица — Kaisaniemen-
katu — Kaisaniemigatan.

Kirjelmässä ⁸⁾ huhtikuun 29 päivältä lähetti rahatoimikamari val-
tuustolle kaupungin teknillisten laitosten hallituksen yksissä neuvoin
kaupungin yleisten töiden hallituksen ja Helsingin telefoonyhdistyksen
asettaman komitean kanssa laatiman, kamarin osittain muuttaman
ehdotuksen ohjeiksi, joita on noudatettava johtoja kaupungin katuihin
laskettaessa tai niiden päällitse teetettäessä, ja esitti kamari mainitussa
kirjelmässä, että kaupunginvaltuusto hyväksyisi ja noudatettavaksi
vahvistaisi mainitun ohje-ehdotuksen.

Ohjeita, joita
on noudatetta-
va johtoja kau-
pungin katui-
hin laskettaessa
tai niiden
päällitse t. e.
tettäessä.

¹⁾ Valt. pöytäk. toukok. 25 p. 10 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. syysk. 7 p. 20 §. —

³⁾ Ks. 1914 vuod. kert. siv. 51 ja 52. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. syysk. 7 p. 8 §. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 2 p. 30 §. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 23 p. 20 §. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. syysk. 7 p. 4 §. — ⁸⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 25.

Asiaa esiteltäessä päätti¹⁾ kaupunginvaltuusto vähäisin muutoksin vahvistaa ehdotetut ohjeet seuraavina:

Ohjeet, joita on noudatettava johtoja kaupungin katuihin laskettaessa tahi niiden päällitse teetettäessä.

1 §.

Kahdeksaatoista metriä kapeampiin katuihin laskettaviin johtoihin nähden on noudatettava seuraavaa:

a) Vesi-, lasku- ja kaasujohdot sijoitetaan yhteiseen kanavaan ajotien keskikohtaan sillä tavoin, että vesijohto sijoitetaan alimmaksi, sitten laskujohto ja päällimmäiseksi kaasujohto, viimeksi mainittu kuitenkin sivulle muista johdoista. Jos kaasuputken läpimitta on 4" suurempi, on putki sijoitettava sivulle niin paljon, että vesijohtoon helposti pääsee käsiksi putkiosain vaihtamista toimitettaessa.

b) Sähkövoima- ja valaistusjohtoja varten on varattava paikka jommankumman jalkakäytävän alla, ja saa sähkötehdas sijoittaa erilaatuiset virtajohdot mainitulle alueelle sillä tavoin kuin sopivimmaksi katsoo. Kuitenkin on tässä varattava Helsingin telefoonyhdistyksen tarpeisiin enintään 0.30 metrin levyinen tila jakelujohtojen sijoittamiseksi erillistä kaapelia käyttämällä. Rahatoimikamarin asia on niinkään määrätä, kumpi jalkakäytävä on tarkoitukseen varattava.

c) Raitioteiden syöttökaapelit on sijoitettava siihen ajotien osaan, joka sijaitsee lähinnä sähkötehtaan kaapelia varten varattua jalkakäytävää, ja 0.80 metrin päähän reunuskiven ulkolaidasta kaapelikanavan keskikohtaan lukien. Jos tämä ajotien osa jo on edellä mainitulta leveydeltä käytetty muiden sähkökaapelien paikaksi, on raitiotien kaapelit sijoitettava näiden ulkopuolelle ajotiehen.

d) Puhelinjohtoja, sekä paikallisia että kaupunkienvälisiä, varten on varattava kadun toinen jalkakäytävä, ja on kaupunkienväliset johdot sijoitettava lähimmäksi reunuskiveä ja paikallisjohdot niiden tontinpuoleiselle sivulle.

2 §.

Kahdeksantoista metriä leveään tahi sitä leveämpään katuun lasketavista johdoista on muuten voimassa mitä 1 §:ssä sanotaan, kuitenkin että sähkötehtaan jakelujohdoille kadun toisessa jalkakäytävässä varataan lisätilaa vähintään 0.60 metrin leveydeltä puhelinjohtojen tontinpuoleisella sivulla.

3 §.

Jotta vastedes kävisi laskeminen poliisipuhelimen, sananlennättimen, palolennättimen ja sotilaspuhelimen johtoja, on sitä tarkoitusta varten varattava tilaa saman jalkakäytävän alla, mihin puhelinjohdot on sijoitettu, kaupunkienvälisten johtojen viereltä.

Putkipostia ja muita sen tapaisia johtoja varten on tilaa varattava kadun ajotiessä kohta puhelinjohtoja varten varatun jalkakäytävän ulkopuolelta.

¹⁾ Valt. pöytäk. kesäk. 8 p. 5 §.

Lämmitys-, jäähditys- ja tyhjiöputkia varten on varattava paikka ajotiessä.

4 §.

Vesijohtoputket on sijoitettava vähintään 2 metriä katupinnan alle, mitta luettuna putken yläpintaan.

Viemäriputkien pohjan tulee mikäli mahdollista sijaita vähintään 1.80 metriä katupinnan alla.

Kaasujohtojen aseman taas tulee olla 1—1.50 metriä katupinnan alla.

Sähköjohdot on sijoitettava 0.70—1 metriä syvään katupinnan alle ja, samoin kuin erilliset puhelinjohdotkin, sopivalla tavalla suojeltava ulkonaiselta vahingonteolta rautapoltetuista tiilistä, sementtiputkesta, muotorausdasta, metallilevystä tai sammoisesta olevalla verholla.

Maanalaisen johdon haarautumiskohdan osottamiseksi on rakennuksen seinälle pantava johdon ja haarautumiskohdan paikkaa näyttävä merkkilaatta

5 §.

Kaduille, missä jalkakäytävän leveys on 3 metriä tai enemmän, on pysyväiset valaistus- ja raitiotiepatsaat sijoitettava reunuskiven linjaan..

Sitä vastoin ei 14.85 metriä (50 jalkaa) kapeammille kaduille saa valaistus- eikä raitiotiejohtojen patsaita asettaa, vaan tulee näitä johtoja kannattamassa sellaisten katujen varsilla olla talonseiniin kiinnitetyt laitteet.

Huvilakaupunginosissa, joissa tien leveys on 14.85 metriä vähempi, on valaistus yleensä järjestettävä ripustamalla keskeiset valaistuskappaleet niin että, ellei rakennuksia ole tehty aivan tontinrajaan, pysyväiset patsaat sijoitetaan siihen, jota vastoin muussa tapauksessa sovelletaan edellä 2 momentissa annettuja määräyksiä. Teille, joiden leveys on 14.85 metriä suurempi, on patsaat sijoitettava ensimmäisen momentin säännöksen mukaisesti.

6 §.

Välikaikaisten sähkö-, puhelin- ja lennätinjohtopatsaiden tulee saada sijansa jalkakäytävän reunassa tahi ajotiellä enintään 0.30 metrin päässä jalkakäytävästä.

Sellaisia patsaita saatakoon ainoastaan poikkeustapauksissa sijoittaa kaduille tai teille, joiden leveys on 14.85 metriä vähempi.

Kaksoispatsaita ei saa käyttää, ja ehken tarpeelliset tuet on sijoitettava niin, ettei liikenteelle synny estettä.

Mikäli mahdollista pitää yhteisiä patsaita käyttää puhelinkaapeleja ja sähkövalo- tahi voimajohtoja varten.

7 §.

Kaikkien laitosten ja viranomaisten tahi yksityisten yritysten, jotka toimittavat johtojen sijoittamista kaupungin katuihin, on velvollisuus kaupungin rakennuskonttoriin vuosittain antaa tarkat, mittakaavaan 1:500 laaditut yksityiskohtaiset piirustukset vuoden varrella lisäksi tulleista johdoista ja ennen huhtikuun loppua rakennuskonttoriin tehdä ilmoitus vuotuisten töittensä laajuudesta ja laadusta, minkä jälkeen konttorin tulee yksissä neuvoin asianomaisten kanssa laatia ohjelma, jonka kaupungin yleisten töiden hallitus tutkii ja noudatettavaksi vahvistaa, huomioon ottaen 1 §:n b) momentissa olevan määräyksen rahatoimikamarilla asiassa

olevasta toimivallasta. Edellä olevain määräysten mukaisesti on laadittava piirustus erilaatuisten johtojen paikoiksi osotetuista katukokonaisuuden osista.

Kadun kunnossapitomäärärahan ylitys.

Rahatoimikamarin esityksestä päätti¹⁾ kaupunginvaltuusto, että 1914 vuoden menosääntöön Sörnäsintien ketokiveyksen uudistusta varten merkityn 5,400 markan määrärahan sai ylittää 4,500 markalla.

Katujen vierittäminen.

Kirjelmässä kesäkuun 10 päivältä ilmoitti rahatoimikamari valtuuttaneensa kaupungin yleisten töiden hallituksen kuluvan vuoden menosääntöön Tehtaan- ja Merikadun välisten Puisto- ja Laivurikadun kaupungille kuuluvain osain tervavierrosta varten merkityistä 11,700 markan ja 6,450 markan määrärahoista käyttämään mainittujen katusain päällystämiseen tavallisella vierroksella kesällä 1915, edellisestä 4,000 markkaa ja jälkimäisestä 1,620 markkaa, ja anoi kamari kaupunginvaltuuston hyväksymistä mainitulle toimenpiteelle. Valtuusto myöntyi²⁾ esitykseen.

Lisämääräraha katujen kunnossapitoon.

Rahatoimikamarin esityksestä myönsi³⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 4,500 markan lisämäärärahan katujen ja yleisten paikkain kunnossapitoon.

Määrärahoja katujen ja yleisten paikkain korjaukseen ja kunnossapitoon.

Vahvistaessaan 1916 vuoden menosääntöön myönsi⁴⁾ kaupunginvaltuusto määrärahoja yhteensä 118,450 markkaa alempana mainittujen katujen ja yleisten paikkain korjauksiin ja kunnossapitoon, nimittäin: Merikadun tonttien n:ojen 19—21 viereisen jalkakäytävän, Hietaniemen torin poikki lounaisesta koilliseen kulkevan ajotien sekä sikäläisen kala-kauppapaikan ketokiveyksen, Pohjoisrannan kaupungille kuuluvan osan ketokiveyksen sekä tullihuoneen länsipuolella olevan ajomiesten odotuspaikan sementtipäällystyksen uudistamiseen, Pohjois Hietalahdenrannan raitiotien pohjoispuolisen kaupungille kuuluvan osan ja Myllytien uudesti viertämiseen, Kaivopuiston Läntisen lehtotien pintatervaukseen, Rantatorin kauppahallia ympäröivän sekä Aleksanterin- ja Katarinankadulla raatihuoneen vieritse kulkevan asfalttijalkakäytävän korjaukseen, Sture- ja Fredriksperinkadun risteyksessä olevan avonaisen paikan uudesti tasoittamiseen, Katajanokan sillan rantaosain kaapimiseen ja maalaukseen, Simonkadun ja Läntisen viertotien välisen Länsi Henrikinkadun, Länsi ja Itä Henrikinkadun välisen Simonkadun sekä Lapinlahdenkadun tontin osot:ou 10 viereisen osan päällystämiseen I ketokivillä, kaupungille kuuluvain katusain viereisten kaiteiden uudistamiseen ja korjaukseen sekä erinäisiin korjauksiin.

¹⁾ Valt. pöytäk. tammik. 19 p. 9 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. syysk. 7 p. 11 §. — ³⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 14 p. 9 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 29 p. 18 §.

Rahatoimikamarin esityksestä päätti¹⁾ kaupunginvaltuusto, että Brändönkadun tasoittamisen puoleen leveyteensä sai heti alottaa sekä siihen käyttää kuluvan vuoden menosääntöön tätä tarkoitusta varten merkityn määrärahan.

Brändönkadun tasoitus.

Niinikään rahatoimikamarin esityksestä myönsi²⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 1,200 markkaa Gumtähdenkadun n:ossa 4 olevan kansanlastentarhan edustalla sijaitsevan avonaisen paikan tasoittamiseen ja aitaamiseen.

Määräraha Gumtähdenkadun viereisen paikan tasoittamiseen ja aitaamiseen.

Edelleen myönsi³⁾ kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin esityksestä käyttövaroistaan 3,000 markan määrärahan korttelissa n:o 405 sijaitsevaan Fredrikinkadun tonttiin n:o 71 kuuluvain katuosain kiveämiseen.

Määräraha eräiden Fredrikinkadun osain kiveämiseen.

Rahatoimikamarin kirjelmässä syyskuun 16 päivältä tehdystä esityksestä päätti⁴⁾ kaupunginvaltuusto hyväksyä kaupungin yleisten töiden hallituksen toimenpiteen kiveyttää osan Porvoonkatua, jota työtä varten määräraha oli pantu kuluvan vuoden menosääntöön hankkimatta siihen valtuuston erityistä valtuutusta.

Porvoonkadun erään osan kiveäminen.

Vahvistaessaan 1916 vuoden menosäännön myönsi⁵⁾ kaupunginvaltuusto määrärahoja yhteensä 213,900 markkaa alempana mainittujen katujen ja yleisten paikkain teettämiseen, nimittäin: Harjutorin sekä Castrén- ja Alppikadun välisen Ensimmäisen linjan tasoitukseen, Toisen linjan ja Vanhan Eläintarhantien välisen Alppikadun laajentamiseen täyteen leveyteensä, Ensimmäisen ja Toisen linjan välisen Castrénkadun korottamiseen, Pohjois Katajanokanrannan kaupungille kuuluvan osan, Fjälldalinkadun kaupungille kuuluvan osan osotenumeron 4 viereltä sekä Hietaniemen- ja Arkadiakadun välisen Runebergkadun kaupungille kuuluvan osan päällystämiseen ketokivillä, puhtaanapitolaitoksen Ruoholahdessa olevan lastauskentän päällystämiseen sementillä, Kamio- ja Meilansinkadun välisen Topeliuskadun kaupungille kuuluvan osan, Porthankadun ja Itäisen viertotien välisen Viidennen linjan, Kotkan- ja Kajaaninkadun välisen Porvoonkadun kaupungille kuuluvan osan sekä Merikadun ja Merisataman välisen Kapteeninkadun jatkeen kaupungille kuuluvan osan päällystämiseen ketokivillä, jalkakäytävään teettämiseen kortteliin n:o 306, satamaradan viereisen ajotien viertämiseen Laivuri- ja Kapteeninkadun väliltä, Vallilantien ajotien viertämiseen ja jalkakäytävään sorastamiseen Itäisen viertotien ja Suvantotien väliltä, Inarintien samoin Vallilan- ja Eurantien väliltä, Suvantotien samoin Päijänteen- ja Inarintien väliltä sekä Keiteleentien samoin

Määrärahoja katujen ja yleisten paikkain teettämiseen.

¹⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 23 p. 11 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. kesäk. 8 p. 11 §. — ³⁾ Valt. pöytäk. syysk. 7 p. 16 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. lokak. 5 p. 7 §. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 29 p. 18 §.

Inarintien ja Itäisen viertotien väliltä, Töölönkadun ja Läntisen viertotien välisen Nimrodkadun tasoitukseen, Kirkkomaankadun viereltä lunastetun venäläisen hautausmaan alueen aitaamiseen ja täyttämiseen sekä Kaisaniemenkadun teettämiseen (lisämääräraha).

Samalla määräsi kaupunginvaltuusto, että nämä kaduntasotustyöt sai panna käyntiin vasta sittenkuin valtuusto oli rahatoimikamarin esityksestä siitä erittäin päättänyt.

Laskujohtojen
kunnossapito-
määrärahan
ylitys

Rahatoimikamarin kirjelmässä joulukuun 17 päivältä 1914 tehtyä esityksen 6,000 markan lisämäärärahan myöntämisestä 1914 vuoden menosäännössä kanavain ja viemärien sekalaista kunnossapitoa varten olevaan määrärahaan päätti¹⁾ kaupunginvaltuusto, lausumalla, että esitys olisi ollut valtuustolle annettava niin hyvissä ajoin, että asia olisi ehditty käsitellä ja ratkaista sanotun vuoden kuluessa, sallia mainittuun menosääntöön puheena olevaa tarkoitusta varten merkityn määrärahan ylittää esitetyllä rahamäärällä.

Lisämäärärahoja
laskujohtojen
kunnossapitoon
ja teettämiseen.

Rahatoimikamarin esityksestä päätti²⁾ kaupunginvaltuusto: valtuuttaa kaupungin yleisten töiden hallituksen työnpuutteen ilmaantuessa ryhtymään uudistamaan Rautatientorin alaista Hakasalmenkadun ja Itäisen Teatterikujan välistä viemärijohtoa sekä rakennuttamaan katkaisevan laskujohdon Hesperian puistosta Töölön sokertehtedalueen halki Savilan puhdistusasemalle, joita töitä varten kuluvan vuoden menosääntöön oli merkitty määrärahat; sekä

mainittuja töitä varten lasketut lisämäärärahat, 4,000 markkaa ja 6,000 markkaa, merkittäviksi 1916 vuoden menosääntöön.

Niinikään rahatoimikamarin esityksestä myönsi³⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 2,500 markan lisäyksen kuluvan vuoden menosäännössä kanavain ja viemärien sekalaista kunnossapitoa varten olevaan määrärahaan.

Määrärahoja
viemärien kor-
jaukseen ja
kunnossapitoon.

Viemärien korjaukseen ja kunnossapitoon osotti⁴⁾ kaupunginvaltuusto 1916 vuoden menosäännön vahvistaessaan yhteensä 66,700 markkaa.

Määräraha
viemärijohtoon
teettämiseen.

Vastamainitussa tilaisuudessa myönsi⁴⁾ kaupunginvaltuusto 4,400 markan määrärahan syöksykaivojen teettämiseksi Ruoholahdenrannan ja Ruoholahdenkadun kulmaukseen sekä viemärijohtoon teettämiseksi näistä Kirkkomaankadun alaiseen viemäriin.

Kysymys kau-
pungin vie-
märiolojen jär-
jestämisestä.

Kirjelmässä⁵⁾ heinäkuun 22 päivältä rahatoimikamari, tehtyään selkoa eräistä valmistavista toimenpiteistä, joihin kamari oli ryhtynyt kaupungin viemäriolojen järjestämiseksi, huomautti, että tuskin käynee

¹⁾ Valt. pöytäk. tammik. 19 p. 7 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. lokak. 5 p. 5 §. — ³⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 14 p. 10 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 29 p. 18 §. — ⁵⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 41.

kieltäminen, että järjestelmä, jota kaupunki edelleen käytti lokaveden pois johtamiseksi — laskemalla sen edeltäpäin puhdistamatta sangen mädänneessä tilassa meriveteen kohta raunassa — oli Helsingin kokeiselle kaupungille sopimaton ja tuotti vuosi vuodelta lisääntyviä ikävyyksiä ja terveydellisiä haittoja. Epäilystä näytti sentähden voivan syntyä ainoastaan niiden keinojen valinnasta, joiden avulla nykyiset epäkohdat oli poistettava. Tämä valinta oli kuitenkin sangen vaikea, sillä erehdykset voivat tuottaa miljooniin nousevia tappioita, minkätähden ensin oli huolellisesti koottava aineistoa asian valaisemiseksi koko laajuudessaan. Lisäselvitystä oli sentähden tarpeen, ennenkuin lopullinen ehdotus laadittiin ja arvosteltavaksi otettiin. Tämän selvityksen tuli käsittää kaikki asiaan vaikuttavat paikalliset seikat ja tarjota varmaa pohjaa paraanusmenettelyjen arvostelemiselle sekä niiden tehokkuuteen että niiden käyttämisestä oleviin likimääräisiin kustannuksiin nähden. Koska tässä tuli pohdittavaksi sekä terveydellisiä että teknillisiä ja taloudellisia kysymyksiä, näytti kamarista siltä, että mainitun selvityksen hankkiminen olisi sopivin antaa toimeksi komitealle, johon paitsi vesijohtolaitoksen laboratorion kemistiä filosofianmaisteri G. K. Bergmania, kemiallisten ja bakteriologisten tutkimusten vastaisena johtajana, olisi valittava esimerkiksi kaksi kaupunginvaltuuston jäsentä, kaksi terveydenhoitolautakunnan ja yhtä monta kaupungin yleisten töiden hallituksen edustajaa.

Selvityksen hankkimistapaan nähden rahatoimikamari huomautti, ettei näyttänyt aivan sopivalta sitoa komitean tehtävää seikkaperäiseen, edeltäpäin laadittuun ohjelmaan, koska luultavasti osottautuisi edulliseksi tehdä siihen muutoksia työn jatkuessa. Meri- ja lokaveden tutkiminen käyttämällä eri puhdistusmenettelyjä tarkoitusta varten rakennetuilla koeasemilla näytti tarpeelliselta, ja kamari ehdotti, että tutkimuksen johto annettaisiin toimeksi maisteri Bergmanille. Kun kunta ennen pääasian lopullista ratkaisua luultavasti käyttäisi ulkomaisia ammattimiehiä ja yhteistyö näiden kanssa olisi alustavaankin tutkimukseen nähden hyödyllinen, olisi komitea valtuutettava jo työn alussa käyttämään apunaan ulkomaalaisia asiantuntijoita. Arvokasta aineistoa olisi varmaankin saatavissa henkilökohtaisesti tutkimalla tähän kuuluvia oloja ulkomailla, ja olisi komitea oikeutettava terveydenhoitolautakunnan ehdotuksen mukaisesti ottamaan opintomatkan työohjelmaansa.

Työnsä suoritettuaan tulisi komitean kaupunginvaltuustolle annettavassa kirjelmässä toimintakertomuksensa ohessa myös antaa saatuttuihin tuloksiin perustuva lausunto ja ehdotus siitä, mihin suuntaan lokaveden poistamisen lopullisen järjestämisen tulisi käydä. Valtuuston määrättyä kantansa tässä asiassa olisi lähinnä annettujen ohjeiden mukaan laadittava lopulliset, ehkäpä vaihtopuoliset ehdotukset

tarvittaviksi laitoksiksi, joka työ näytti olevan annettava teknillisten, koti- tai ulkomaisten henkilöiden toimeksi.

Kun seikkaperäistä ohjelmaa selvityksen hankkimiseksi ei vielä käynyt tekeminen, eivät tarpeelliset kustannuksetkaan olleet tarkoin ilmoitettavissa. Terveydenhoitolautakunnan laatiman kustannusarvion johdolla esitti rahatoimikamari aluksi koeasemain rakennuttamiseen sekä varsinaisiin työkustannuksiin noin vuoden aikana myönnettäväksi 15,000 markkaa. Tähän summaan ei ollut luettu asiantuntijain palkkioita, ei myöskään opintomatkan kustannusta.

Asiaa esiteltäessä päätti¹⁾ kaupunginvaltuusto pääasiassa rahatoimikamarin ehdotuksen mukaisesti:

antaa komitealle, johon valittaisiin kaksi kaupunginvaltuutusmiestä, kaksi terveydenhoitolautakunnan ja yhtä monta kaupungin yleisten töiden hallituksen edustajaa sekä maisteri Bergman, tehtäväksi hankkia selvityksen ja antaa lausunnon alustavine ehdotuksineen eri mahdollisuuksista kaupungin viemäriolojen järjestämiseksi;

mainitun komitean jäseniksi puolestaan valita herrat Aschanin ja Lindforsin, mutta jättää terveydenhoitolautakunnan ja kaupungin yleisten töiden hallituksen valittavaksi näiden viranomaisten edustajat;

komitean käytettäväksi mainittuun tarkoitukseen käyttövaroistaan asettaa 15,000 markkaa; sekä

valtuuttaa komitean käyttämään ulkomaisia asiantuntijoita ja toimeenpanemaan opintomatkan.

Edellä mainitun komitean esityksestä merkittiin²⁾ 1916 vuoden menosääntöön puheena olevaa tarkoitusta varten 10,000 markan määräraha.

Oulunkylään
vievän tien
uudesti teettä-
minen.

Kirjelmässä heinäkuun 29 päivältä ilmoitti rahatoimikamari valtuuttaneensa kaupungin yleisten töiden hallituksen alatuttamaan emäradan länsipuolitse Oulunkylään vievän tien uudesti teettämisen, jota työtä varten kuluvan vuoden menosääntöön oli merkitty 16,200 markan määräraha, ja anoi kamari kaupunginvaltuuston hyväksymistä mainitulle toimenpiteelleen. Valtuusto myöntyi³⁾ esitykseen.

Määrärahoja
teiden korjauk-
seen ja kun-
nossapitoon.

Rahatoimikamarin esityksestä päätti⁴⁾ kaupunginvaltuusto Hel-singin kaupungille kuuluvain Mänsaksen talon puolikkaan ja Nybondak-sen talon tieosain viertämiseen kaupungin ja Espoon pitäjän rajan väliseltä osalta osottaa 12,700 markkaa sekä antaa kaupungin yleisten töiden hallituksen toimeksi jo syksyllä 1915 teettää mainitun työn; ja oli tämä määräraha maksettava valtuuston käyttövaroista.

¹⁾ Valt. pöytäk. syysk. 21 p. 3 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 29 p. 18 §. —

³⁾ Valt. pöytäk. syysk. 7 p. 13 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. lokak. 19 p. 6 §. —

Vahvistaessaan 1916 vuoden menosäännön myönsi¹⁾ kaupunginvaltuusto määrärahoja yhteensä 27,150 markkaa alempana mainittujen teiden korjauksiin ja kunnossapitoon, nimittäin: sekalaisiin korjauksiin 10,000 markkaa, Läntiseltä viertotieltä Meilansin halki Munkkiniemen sillalle vievän tien korjaukseen 7,500 markkaa ja Itäiseltä viertotieltä Gumtähden sairaalaan vievän tien korjaukseen 1,650 markkaa sekä Oulunkylän halki kulkevan ison ajotien kaupungille kuuluvan osan kuntoon panettamiseen ja jalkakäytävän teettämiseen 8,000 markkaa.

Samassa tilaisuudessa osotti¹⁾ kaupunginvaltuusto 550 markkaa määräraha tien jalkakäytävän teettämiseen Johannesbergin raitiotiepysäkin ja Meilansin viljelyspalstan n:o 36 välille. teettämiseen.

Rahatoimikamarin esityksestä myönsi²⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 5,000 markan lisämäärärahan kuluvan vuoden menosäännössä viertoteiden korjausta varten olevaan määrärahaan. Lisämääräraha viertoteiden korjaukseen.

Vahvistaessaan 1916 vuoden menosäännön myönsi¹⁾ kaupunginvaltuusto viertoteiden erinäisiin korjauksiin 15,000 markan määrärahan. Määräraha viertoteiden korjaukseen.

Vahvistaessaan 1916 vuoden menosäännön osotti¹⁾ kaupunginvaltuusto satamain korjaus- ja kunnossapitotoita varten seuraavat määrärahat, nimittäin: erinäisiä korjauksia varten 35,000 markkaa, jällelmenosiltoja varten 10,000 markkaa, satamain ruoppausta varten 35,000 markkaa, elevaattorin erinäisiä korjauksia sekä muuttoa varten 10,000 markkaa, uuden ruoppavarastopaikan järjestämiseen 6,000 markkaa, kolera-altaan eteläpuolisen rantasillan uudesti rakentamiseen 12,000 markkaa, Kattajanokan kanavan kivirennustuksen uudistamiseen 6,800 markkaa, Keittuhuoneenrannan uudesti rakentamiseen 8,200 markkaa, Linnanrannan laiturin reunusparrujen korjaukseen 1,700 markkaa, Hietalahden rantasillan samoin 1,000 markkaa, Kaikukadun päässä Sörnäsintien varrella olevan laiturin samoin 3,500 markkaa sekä Lintulahdenkadun päässä Sörnäsintien varrella olevan laiturin samoin 2,700 markkaa eli yhteensä siis 131,900 markkaa. Määrärahoja satamain korjaus- ja kunnossapitotöihin

Rahatoimikamarin esityksestä myönsi³⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 5,000 markan määrärahan Rahapajanrannan itäisimmän osan laiturimuurin poistamiseen 75 metrin pituudelta. Määräraha laiturimuurin poistamiseen.

Vahvistaessaan 1916 vuoden menosäännön osotti¹⁾ kaupunginvaltuusto satamain uutistöihin seuraavat rahamäärät, nimittäin: kytkylaiturin teettämiseksi 40 soutuvenettä varten Taivallahteen 1,100 markkaa, venesijain järjestämiseksi Siltavuorenrantaan 3,500 markkaa sekä Pitkänsillan lounaispuolisen laiturin pitentämiseen 18,000 markkaa eli yhteensä siis 22,600 markkaa. Määrärahoja satamain uutistöihin.

¹⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 29 p. 18 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. syysk. 7 p. 15 §. —

³⁾ Valt. pöytäk. lokak. 5 p. 10 §.

Lausunto ehdotetusta lisäyksestä kaupungin satamaradan kääntösiltain käyttämistä koskevaan järjestyssääntöön.

Kirjelmässä kesäkuun 28 päivältä lähetti maistraatti valtuustolle lääninhallituksen lähetteen, jossa vaadittiin kaupunginvaltuuston lausuntoa rautatiehallituksen tekemän ehdotuksen johdosta, joka tarkoitti sellaisen lisäyksen tekemistä k. senaatin kesäkuun 27 päivänä 1903 vahvistamaan Helsingin satamaradalla olevain valtionrautateiden kääntösiltain käyttämistä koskevaan järjestyssääntöön, että sivullisia kieltäisiin sakon uhalla kytkemästä aluksia kääntösiltoihin ja niiden maakiinnikkeisiin.

Rahatoimikamarin lausunnon hankittuaan päätti¹⁾ kaupunginvaltuusto lausuntonaan mainitun ehdotuksen johdosta ilmoittaa, ettei valtuustolla ollut mitään muistuttamista ehdotetun lisäyksen antamista vastaan.

Määrärahoja istutusten kunnossapitoon.

Vahvistaessaan 1916 vuoden menosäännön myönsi²⁾ kaupunginvaltuusto istutusten kunnossapitoa varten seuraavat määrärahat, nimittäin: istutusten ja puutaimistojen kunnossapitoon 135,000 markkaa sekä Kivelän istutusten kunnossapitoon 2,140 markkaa, Eläintarhan urheilukentän järjestysmiehen palkkaukseen 1,050 markkaa, mainitun urheilukentän kunnossapitoon 1,070 markkaa, Kaisaniemen tenniskentän samoin 1,500 markkaa, Punauotkon leikkikentän samoin 540 markkaa ja Haapaniemen urheilukentän samoin 850 markkaa, järjestysmiehen palkkaamiseksi viimeksi mainitulle urheilukentälle 500 markkaa, kaupunginpuutarhan asuinrakennusten polttoaineisiin 1,500 markkaa, kaupunginpuutarhan erinäisten huoneistojen lämmitykseen ja siivoamiseen 425 markkaa, samoin valaistukseen 175 markkaa, talvipuutarhan kunnossapitoon 7,500 markkaa, kaupunginpuutarhan tallipalvelijaston palkkauksia, tallin rehuja y. m. varten 6,930 markkaa, Alpin kunnossapitoon 1,600 markkaa, vanhempain nurmien ja käytävän uudistamiseen 4,500 markkaa, kaupungin istutuksiin tarvittavan mullan valmisteluun 3,500 markkaa, lannan ostamiseksi hyötylavoihin 650 markkaa, kaupungin vesilintujen hoitokustannuksiin 1,150 markkaa, työkalujen ostoon ja korjaukseen 2,500 markkaa, vesipostien laittamiseksi eräisiin kaupungin istutuksiin 1,000 markkaa, aitain kunnossapitoon 5,350 markkaa, puistosohvain korjaukseen 3,000 markkaa, kaupungin kaikissa istutuksissa, kasvihuoneissa y. m. kulutetun veden korvaukseksi 18,000 markkaa, neljän puistovartijan palkkaamiseksi 3,100 markkaa sekä Turvikissa olevan H. Borgströmin kansanpuiston kunnossapitoon 3,400 markkaa eli siis yhteensä 206,930 markkaa.

Määräraha leikkikenttään kuntoonpanettamiseksi.

Rahatoimikamarin kirjelmässä³⁾ maaliskuun 4 päivältä tehdystä esityksestä päätti⁴⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan osottaa 2,500 markkaa Tokantorilla, eräällä Töölön Isontorin luoteispuoleisella

¹⁾ Valt. pöytäk. syysk. 7 p. 5 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 29 p. 18 §. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 18. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. huhtik. 27 p. 7 §.

alueella ja Hesperian puistossa olevain leikkikenttään kuntoon panettamiseksi.

Vahvistaessaan 1916 vuoden menosäännön myönsi¹⁾ kaupunginvaltuusto Eläintarhan urheilukentän kuntoon panettamiseksi määrärahoja yhteensä 8,500 markkaa.

Määräraha Eläintarhan urheilukentän kuntoonpanettamiseksi.

Vastamainitussa tilaisuudessa osotti¹⁾ kaupunginvaltuusto istutusten laittamiseen m. m. seuraavat rahamäärät, nimittäin: Laivurikadun ja Speranskintien viereisen istutuksen laittamiseen 5,000 markkaa, Kaisaniemen tasoitus- ja istutustöiden jatkamiseen 8,000 markkaa, Eläintarhan lammikkojen pohjoispuolisen alueen tasoittamiseen 6,000 markkaa, Kaisaniemen kelkkaratain väliaikaisten siltain teettämiseen 1,000 markkaa sekä kelkkaratain laittamiseen 3,400 markkaa eli yhteensä siis 23,400 markkaa.

Muita määrärahoja istutusten laittamiseen y. m.

Sittenkuin useat Malmilla olevan kaupungin kaatopaikan läheisyydessä asuvat henkilöt olivat kaupunginvaltuustolta anoneet, että kaatopaikka heille suuressa määrin epäterveellisenä ja haitallisena sijoitettaisiin toiseen paikkaan, sekä valtuusto oli kaupungin yleisten töiden hallituksen ja rahatoimikamarin annettua asiasta lausunnon kokouksessaan huhtikuun 15 päivänä 1913 lähettänyt²⁾ asian terveydenhoitolautakuntaan edelleen valmisteltavaksi, esitti lautakunta kirjelmässä joulukuun 3 päivästä 1914, että edellä mainittua anomusta ei otettaisi huomioon, mutta että kaupunki kaatopaikan pohjoispuolelta hankkisi noin 1/2 hehtaarin laajuisen alueen ja istuttaisi siihen nopeasti kasvavia puita, joten kaatopaikan pohjoispuolelle saataisiin suojelualue.

Evätyt aomut Malmin kaatopaikan pois muuttamisesta

Rahatoimikamarin annettua lausunnon viimeksi mainitusta terveydenhoitolautakunnan esityksestä päätti³⁾ kaupunginvaltuusto evätä sekä puheena olevan anomuksen että lautakunnan esityksen suojelualueen hankkimisesta kaupungille edellä mainitun kaatopaikan pohjoispuolelta, mutta kuitenkin kehottaa lautakuntaa katsomaan, että ne kaatopaikalla vallitsevat haitat, mitkä lautakunnan valitsemat katseluumiehet olivat lokakuun 8 päivänä 1914 antamassaan lausunnossa todenneet, tarkoituksenmukaisella hoidolla ja sopiviin toimenpiteisiin ryhtymällä poistettaisiin tai ainakin olennaisesti vähennettäisiin.

Rahatoimikamarin esitysten⁴⁾ johdosta myönsi⁵⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan puhtaanapitolaitokselle lisämäärärahoja yhteensä 101,280 markkaa.

Lisämääräraha ja puhtaanapitolaitokselle

Vahvistaessaan 1916 vuoden menosäännön osotti¹⁾ kaupungin-

Määrärahoja puhtaanapitolaitokselle.

¹⁾ Valt. pöytäk. jouluk. 29 p. 18 §. — ²⁾ Ks. 1913 vuod. kert. siv. 84 — ³⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 23 p. 23 §. — ⁴⁾ Rtk. kirj. syyk. 23 p. n:o 651, jouluk. 9 p. n:o 906 ja jouluk. 16 p. n:o 922. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. lokak. 19 p. 7 § sekä jouluk. 29 p. 5 ja 9 §.

valtuusto puhtaanapitolaitosta varten seuraavat rahamäärät, nimittäin: tavaravajain sekä Aleksanterinkadun talon n:o 1 ja Länsirannan talon n:o 10 pihamaiden puhtaanapitoon 8,650 markkaa, kaatopaikkain ja laituriin kunnossapitoon 6,500 markkaa, vartijain palkkukseen 8,700 markkaa, makkien ja käymäläin puhtaanapitoon 26,000 markkaa, makkien ja käymäläin korjaukseen ja maalaukseen 4,350 markkaa, makkien ja käymäläin vedenkulutusta ja desinfiointia varten 7,000 markkaa, kaupungin katujen ja yleisten paikkain puhtaanapitoon 188,000 markkaa, VI kaupunginosan huvila-alueella olevain kaupungin tieosain puhtaanapitoon 12,450 markkaa, X, XI, ja XII kaupunginosassa olevain kaupungin uusien katuosain puhtaanapitoon 16,450 markkaa sekä XIII ja XIV kaupunginosassa olevain kaupungin uusien katuosuuksien puhtaanapitoon 18,100 markkaa, kaupungin katujen kasteluun 37,900 markkaa, Kauppatorin kasteluun ja huuhteluun käytettävää vettä varten 24,000 markkaa, viertoteiden puhtaanapitoon 65,000 markkaa, Kaivopuiston viertoteiden samoin 1,100 markkaa, teiden samoin 28,250 markkaa, venesatamain samoin 2,700 markkaa ja jäiden samoin 2,150 markkaa sekä käymälän teettämiseksi Läntisen viertotien varrelle vastapäätä hippodromia 2,000 markkaa eli yhteensä siis 459,300 markkaa.

Määräraha
hiihtomäkkien
korjaukseen.

Tehdystä anomuksesta myönsi¹⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan Helsingin hiihtoklubille 1,000 markan määrärahan Alppilan hiihtomäkkien kuntoon panettamiseksi, sillä ehdolla että klubi rahatoimikamariin antaa tilin varain käyttämisestä.

Määräraha Kor-
keasaaren ja
Seurasaaren
laitosten voi-
massapitoon.

Rahatoimikamarin kirjelmässä marraskuun 4 päivältä tehtyä esityksen määrärahan osottamisesta Helsingin anniskeluosakeyhtiölle Korkeasaarella ja Seurasaarella olevain yhtiön laitosten voimassapitoon vuonna 1916 päätti²⁾ kaupunginvaltuusto mainittua tarkoitusta varten yhtiölle myöntää 100,000 markan määrärahan edeltäpäin maksettavaksi kaupunginkassasta sekä aikansa korvattavaksi kaupungille tulevalla yhtiön voittovarain osuudella.

Evätty esitys
Korkeasaaren
ja sen eläin-
kokoelmain ot-
tamisesta kau-
pungin huos-
taan.

Tämän yhteydessä päätti kaupunginvaltuusto evätä professorin vapaaherra J. A. Palménin y. m. valtuustolle tekemän esityksen, että kaupunki itse ottaisi huostaansa ja antaisi erikoisen asiantuntevan lautakunnan toimeksi Korkeasaaren ja sen eläinkokoelmain hallinnon.

¹⁾ Valt. pöytäk. maalisk. 2 p. 26 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. marrask. 16 p. 8 §.